

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 8 від «18» 01. 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін
Викладач (-і)	Кузенко Петро Ярославович - кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон викладача	0342523429
Е-mail викладача	petro.kuzenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації із студентами проводяться відповідно до графіку розміщеного на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є науково-теоретичні та практичні аспекти методики викладання образотворчого мистецтва, зокрема рисунку, живопису, скульптури тощо в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з семи тем, які охоплюють лекційні й семінарські заняття, а також самостійну роботу студентів.</p> <p>Навчальна дисципліна «Методика викладання фахових дисциплін» пов'язана з іншими гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Педагогіка (загальна і мистецтва)», «Історія України», «Історія мистецтв», «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Також, «Методика викладання фахових дисциплін» є основою для проведення на четвертому курсі виробничої практики.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» ознайомити студентів з особливостями викладання образотворчого мистецтва в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.</p> <p>Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів зі знаннями теорії, історії, методів наукових досліджень в галузі методики викладання образотворчого мистецтва; - сформуванню системне уявлення про цілі і засоби, плани і програми педагогічної діяльності, об'єкти і суб'єкти педагогічної взаємодії, усвідомлення професійно-значущих цінностей; <ul style="list-style-type: none"> - оволодіння студентами інтелектуальними та практичними вміннями вирішувати завдання викладання образотворчого мистецтва в різних типах закладів освіти; - виробити у студентів уміння аналізувати науково-методичну літературу, користуватися навчально-методичними рекомендаціями; - формувати у студентів навички діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; уміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Програмні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

10. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК 4.Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ФК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

ФК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

Результати навчання

3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Історія методики викладання образотворчого мистецтва в зарубіжних країнах .	2	2	
Тема 2. Внесок українських вчених у розвиток методики викладання образотворчого мистецтва.	2	4	12
Тема 3. Обладнання кабінетів із образотворчого мистецтва (рисунок, живопису, скульптури тощо).	2	2	12
Тема 4. Принципи навчання образотворчого мистецтва.	2	2	
Тема 5. Методи та прийоми навчання образотворчого мистецтва.	2	2	12
Тема 6. Форми організації навчального процесу в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.	2	2	12
Тема 7. Методика підготовки конспектів занять із образотворчого мистецтва.	2	2	12
	14	16	60
6. Система оцінювання дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання з навченої дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» проводиться у</p>		

формі екзамену. Екзамен передбачений в кінці 5 семестра. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25			Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, а також складання екзамену.

Загальна система розподілу балів за різні види робіт

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	35
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Заг. к-ть	100

Вимоги до письмової роботи

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами самостійної роботи. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до тем згідно силабуса. Це завдання пов'язані із роботою із словниками, виконанням рефератів, презентацій тощо.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 15.

Практичні заняття

Практичні заняття передбачають вивчення студентами тем згідно силабуса. Студенти усно та письмово відповідають та обговорюють питання відповідної теми заняття, готують наукові виступи, проходять тестування.

Система оцінювання практичних занять визначена у Положенні про «Порядок організації та проведення оцінювання»

	<p>успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».</p> <p>Максимальна кількість балів за практичні заняття – 35.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умови допуску до підсумкового контролю визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf) та згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Студент допускається до семестрового контролю при відсутності пропусків занять та виконанні усіх видів робіт передбачених силабусом навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав менше ніж 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис “не допущений” і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри, виконання у визначений кафедрою строк, здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий контроль	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>складання</u> всіма студентами екзамену у письмовій формі. Екзамен проводиться в кінці п’ятого семестра та охоплює теми № 1-7. На екзамен виноситься три питання.</p> <p>Максимальна кількість балів за екзамен – 50.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами письмових робіт: письмових тестових завдань, експрес-опитувань на практичних заняттях тощо.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: </p>	

[plahiatu.pdf](#)

метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

3. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.

Додаткові бали

Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять.

За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали.

Неформальна освіта

Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

1. Рекомендована література

1. Волкова Н. П. Педагогіка.- Навчальний посібник. Київ. 2007. 616 с.
2. Вдовиченко Р. П. Навчально-методичний посібник «Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка» (для дистанційної форми навчання). Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 182 с.
3. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.
4. Зайченко І. В. Підручник. Педагогіка. Київ. 2016. 608 с.
5. Кардашов В. М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видавничий дім «Слово», 2017. 296 с.
6. Козирев М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.

7. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. / О. О. Красовська, – Львів.: «Новий Світ2000», 2020. – 292 с.
8. Лемешева Н.А. Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
9. Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 9 клас. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2014. 124 с.
10. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. К.: Вища школа, 2002. 156 с.
11. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Мукачево: МДУ, 2017. 41 с.
12. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]. / [кол. авт.: І. Вороникова, В. Заплатинський, Л. Рак, І. Філоненко, та ін.]: за заг. ред. І.П. Вороникової. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 188 с.
13. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
14. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. Київ. 2005. 667 с.
Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2023. 64 с.
15. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
16. Турчин Т. М. Т 89 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

Допоміжна

1. Фіцула М.М. Педагогіка: посібник. К.: Видавничий центр «Академія». 2002. 515 с.

Інформаційні ресурси

1. Образотворче мистецтво з методикою викладання. UPL: <https://studfile.net/preview/5185909/>
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти). UPL: <http://194.44.152.155/elib/local/2815.pdf>
3. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів UPL: <http://mon.gov.ua/content/derz-stan.pdf>

Викладач _____ доц. Кузенко П.Я.